

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI. CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), FEBRUARY 22, 1943. STEVILKA (NUMBER) 42

PRAZNOVANJE 25. OBLETNICE RUSKE RDEČE ARMADE

Minister Eden in kralj George pozdravljata hrabro rdečo armado ob 25. letnici njene ustanovitve.

RUSKE ARMADE ZAPIRAJO NEMCE V NADALJNO PAST

Današnji moskovski komunikacije naznanjajo, da razbijajo Rusi po nemških obrambnih črtah 34 milj od reke Dnjepra in da so prodri 45 milj južno od Voronovgrada, da zdaj zapro Nemce v nadaljno past.

Med zavzetimi kraji je tudi Dnjak, ki leži 60 milj vzhodno od Stalina, železniškega križišča, odkoder se nacisti umikajo. Partizani razstrelili vlak v Orlu

Ruski partizani so v samem mestu Orlu, ki je še vedno zaseden po Nemcih, razstrelili neki vojaški vlak. To se je zgodilo v noči 9. februarja, in sicer po bombardiranju od strani ruske zračne sile. V paniki, ki je nastala med nemškim vojaštvom, so ruski partizani pridrli do železniške postaje, kjer so razstrelili vlak, ki je imel pravkar odpeljati.

Splošna sodba je, da so se prišli Nemci že umikati iz Orla, Anglija časti sovjetsko armado

LONDON, 21. februarja. — Anthony Eden, angleški ministar zunanjih zadev, je danes na 2. strani

RACIONIRANJE FIŽOLA
WASHINGTON, 20. februarja. — Poljedelski tajnik Wickard je danes odredil, da se izloči iz racioniranja, ki se bo pričelo dne 1. marca, razen fižolov. Wickard je izjavil, da je to neobhodno potrebno, ker so potrebne ogromne količine teh živil za ameriško armado in za pošiljke v Rusijo.

Klub "Ljubljana"
Jutri večer ob 8. uri se vrši sejanje kluba "Ljubljana" v Slov. društvu na 14. ulici. Članstvo je vabljen, da se polnoštevilno udeleži.

V zadnji pozdrav
Pevecem in pevčkam zbora "Zarja" se naznanja, da je preminil član Zarje in kluba št. 27, Mike Trebec, čigar truplo se nahaja na mrtvaškem odru št. 6502 St. Clair Ave. Prosi, da se članstvo snide noč ob 8. uri v pevskih prostorih, da skupno odide v pogrebni zavod, da se umrlemu članu izkaže zadnji čast. Pogreb se vrši v tork ob 1. uri popoldne.

K. vojakom
Danes odide k vojakom Anthony Starman, sin poznanih Mr. in Mrs. John Starman, 1381 Kewanee Ave. Kam bo dodeljen, še ne ve. Želimo mu srečen povratek!

V bolnišnici
V Emergency Clinic bolnišnici je bila danes odpeljana Mrs. Mary Samsa, stanujoča na 835 E. 154 St. Prijateljice so vabljene, da jo obiščejo, mi ji pa želimo, da se ji ljubi zdravje in prej vrne!

Bolezen
Mrs. Mary Krasevec, stanujoča na 17101 Waterloo Rd., se je prestala težko operacijo. Nahaja se v vardi št. 1, kjer prijateljice lahko obiščejo, da želimo skorajšnje okrevanje!

Zmagovalec diktira pogoje

Mož na skrajni desnici je angleški general Montgomery, pred katerim stoje visoki italijanski častniki in generali Tripolija, katerim je ob zavzetju mesta narekoval svoje pogoje. Da je bilo ponižanje Mussolinija popolno, je bil sestanek med zmagovalcem in premaganci na Castel Benito, na gradiču, ki je dobil po Mussoliniju svoje ime.

Vsaki osebi v rodbini bo dovoljenih po novem sistemu racioniranja 48 točk

Nov sistem pomeni, da bo lahko kupila vsaka oseba na mesec samo po tri škatle ali "kante" živil. — Olajšave pri hrani za otroke.

Kakar smo že javili, je potekel v soboto popolni rok, ko ste lahko kupili brez racioniranih kuponov gotove vrste "kanane" sadja in sočivja. S prodajo teh živil se bo pričelo zopet 1. marca, toda takrat jih bo mogoče kupiti samo s kuponi.

Vse pride na vrsto

Zdaj sta racionirana že kava in sladkor. Okoli 28. marca bo uveljavljeno racioniranje mesa, nato pa pride na vrsto surovo maslo, razna olja. "kanano" mleko in druge stvari. Obenem s svežim mesom bo racionirano tudi prezervirano meso in prezervirane ribe. Kakor naznanja Urad za administracijo cen, bo tekom dveh ali treh mesecev uveljavljeno tudi racioniranje sveže zelenjave, nakar bodo ostale neracionirane samo še sveže ribe.

(Nadaljevanje na 2. strani)

USMRTITEV BELGIJSKEGA DUHOVNIKA

LONDON, 20. februarja. — Belgijski krogi poročajo, da so nacisti ustrelili Emanuela De Necker-a, belgijskega duhovnika, katerega so obtožili, da je vohunil v korist zaveznikom.

GRKI POBIJAJO SOVRAŽNIKE

ISTANBUL, 20. februarja. — Balkanski krogi poročajo, da so grški patrioti napadli in pobili osiščne stražnike pri nekem mušicijem skladišču v bližini Soluna, odkoder so odnesli s seboj večje število strojne, nabojev in ročnih granat.

TEŽKA LETALSKA NESREČA

KEARNEY, 20. februarja. — V bližini Hutchinsona, Kansas, je treščil v soboto na zemljo vojaški bombnik, pri čemer je bilo ubitih devet oseb, ki so se nahajale v njem.

FRANCOZI NA BROADWAYJU

NEW YORK, 20. februarja. — Moštvo francoske vojne mornarice bo korakalo po newyorškem Broadwayju. V vojaški povorki, ki se bo vršila v tork na Broadwayju, bo poleg ameriškega in angleškega vojaštva tudi moštvo francoske oklopnice Richelieu in težke križarke Montcalm.

LaGuardia govoril z ujetimi laškimi generali

Generali sodelujejo baje tukaj z oblastmi v kampanji, da se Italijo odtrga od Nemčije.

WASHINGTON, 21. februarja. — Iz radio-oddaje, ki jo je imel newyorški župan La Guardia v italijanščini na italijansko ljudstvo, kateremu večkrat govori potom kratkovalnih oddaj, je razvidno, da so italijanski generali, znani Anibale Bergonzoli, "mož z električno brado", in osem njegovih tovarišev v Zedinjenih državah.

Tu so se že dolgo širile vesti, da je omenjene generale, ki so bili ujeti v Afriki, Anglija poslala v Zedinjene države, kjer sedaj sodelujejo z ameriškimi oblastmi v kampanji, da se odtrga Italijo od Nemčije.

Župan LaGuardia je povedal italijanskemu ljudstvu, da je osebno govoril z italijanskimi generali. Ker ni bil LaGuardia že dolgo časa izven mej Zedinjenih držav, je jasno, da je mogel z omenjenimi častniki govoriti samo v notranjščini ameriških mej, in sicer najbrže v Washingtonu.

Lepo uspela prireditel v S. N. Domu

Prireditel za ameriško-rusko vojno pomoč v Slovenskem narodnem domu je posetilo nad tisoč ljudi.

Pri večerajšnji prireditvi v Slovenskem narodnem domu je Juro S. Okov, tajnik ruskega konzularnega urada v New Yorku izjavil, da je sedaj v največjem interesu Nemčije, če bi mogla izzvati razkol med zavezniškimi narodi. V S. N. D. se je zbralo večeraj nad 1,000 ljudi.

"Čilji zaveznikov so jasni," je rekel Okov. "Oni hočejo doseči in izvojevati pravičen mir, nočejo nobenega tujega ozemlja in osvoboditi hočejo zaslužena ljudstva. Rusija pa hoče še poleg tega uničiti Hitlerja in njegove oprode ter ves zločinski novi red v Evropi. In Rusija hoče kaznovati Hitlerja in njegovo armado."

"Vojna traja že 1,270 dni in poteklo bo še mnogo dni, preden bo izvojevana anglo-sovjetska zmaga. Nacistom teče zdaj voda v grlo, zato si prizadevajo s propagando prepričati svoj končni poraz. Toda inteligentni in pošteni ljudje ne bodo pogoltnili teh starih trikov."

Župan Lausche pa je izjavil, da Amerika ne bo pozabila tisočih ruskih mladenčev in mož, ki so padli v svoji junaški obrambi Stalingrada. Nato je napovedal, da bo Rusija še pred letom 1944 strla nemške armade ter zapodila njihove ostanke v Nemčijo.

Poleg drugih govornikov, ki smo jih že pretekli teden omenili, je govoril za Slovence Mr. Vatro J. Grill, predsednik Vseslovenskega kongresa za severni del Ohio.

Rojenice

Vile rojenice so se oglasile pri družini Mr. in Mrs. Laudembach, Miller Ave, ter pustile v spomin krepkega sinčka. Dekliško ime matere je bilo Steffie Župančič. Naše čestitke!

NACISTI SO ZAVZELI NADALJNI PRELAZ V TUNISIJ

Ameriški pehotni bataljon, ki je bil že smatran za izgubljenega, se je prebil skozi sovražne vrste nazaj k svojim.

OSMA ARMADA NAGLO PRODIRA OD VZHODA

Zavezniški glavni stan v Severni Afriki, 21. februarja. — Nemške oklopne kolone so zavzele Kasserinski prelaz, vdrlle skozi vrste neizkušenih ameriških čet ter pridrle do teh vrat, ki vodijo k zavezniški fronti ob meji Alžerije. Zdi se, da je maršal Rommel odločen, odrezati zavezniško desno krilo, s čemer bi ogrozil celotno zavezniško pozicijo v zapadni Tunisijsi.

Nemcem odprata pot na planoto

Z zavzetjem Kasserinskega prelaza je odprt Nemcem vsod na planoto, ki meri 720 štirjaskih milj in ki je pripravna za mehanizirano vojno. To zavzetje dalje ogroža tudi zavezniško bazo v Tebessi, ki leži 35 milj proti zapadu.

Angleške oklopne edinice so prihitele Amerikancem na pomoč ter se nemudoma vrgle v bitko.

Novi grobovi

CECILIA MODIC
Po dveletni bolezni je preminila v needljo zjutraj ob peti uri, Cecilija Modic, rojena Skube, stanujoča na 3592 E. 81 St. Stara je bila 57 let. Doma je bila iz fare Hinje, odkoder je prišla v Ameriko pred 36 leti. Bila je članica družnice št. 15, S. Z. Z. in društva sv. Lovrenca št. 63 KSKJ.

Pokojnica zapuša tukaj žalujočega soproga Blaža, tri sinove, Pfc. Roberta, ki se nahaja pri vojaki v Afriki, Freda in Charlesa, hčer Josephine, sestro Mary Prijatelj, brata Antona, v Buffalo, N. Y. brata Mike, ter vnuke, Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 8:30 uri iz Ferfolia pogrebnega zavoda, 9116 Union Ave., v cerkev sv. Lovrenca in nato na Calvary pokopališče.

LOTTE PIANKA
Umrla je nanaglo za srčno boleznijo Mrs. Lottie Pianka, rojena Zalewska, stara 48 let. Rodom je bila Poljakinja ter je bila med Slovenci poznana. Družina stanuje na 1492 E. 43 St. Pokojnica tukaj zapuša soproga Alexa, sinova Chesterja in Johna, ki se nahajata v ameriški armadi, hčere: Mrs. Laura Wenger, Florence, Alexandro, Henen in Jane Marie ter vnuke. Pogreb se bo vršil iz Grdinove kapele v tork zjutraj ob 9. uri v cerkev sv. Jozafata na E. 33 St. ter na Calvary pokopališče.

MARGARETA JAKOPIČ
V soboto večer malo po osmi uri je preminila Mrs. Margareta Jakopič, rojena Gorjup, stara 66 let. Pokojnica je bila vdova zadnjih devet let. Doma je bila iz Velikih Blok na Notranjskem, ter je prišla v Ameriko leta 1906. Bolehala je več let. Tukaj zapuša tri sinove in dve hčeri: Mrs. Antoinette Golob, Victorja, Anthonyja in Maxa ter Anno Ribič. Bila je stara mati štirim vnukom. Pokojnica je bila članica društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ, društva

NOVOROJENEC UMRL
Staršem Georg in Evelin Archacki, 1145 E. 60 St., je umrl novorojeni sinček. Materino deklisko ime je bilo Novak. Pogreb se bo vršil danes popoldne ob 1:30 uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda.

JOHN PEČNIK
Po daljši bolezni je umrl danes zjutraj na svojem domu rojak John Pečnik, stanujoč na 1041 E. 76 St. Podrobnosti bomo poročali jutri!

MARY JURCA
V četrtek je umrla Mrs. Mary Jurca, rojena Dolenc. Doma je bila iz Horjula pri Vrhniki. Tu zapuša soproga, tri sinove in hčer, poročeno Bokal, tri brate, Matta, Johna in Mike ter tri sestre, Mrs. Vrhovec, Mrs. Penko in Mrs. Sintich. Pogreb se je vršil danes dopoldne. Bodi vsem pokojnim ohranjen blag spomin, preostalih pa izrekamo naše sožalje!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6331 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

VELIČASTNI TEDEN RUSKIH ARMAD

Pretekli teden je bil epičen teden ruskih bitk in največja teden ruskih armad. Njihovi trijumfi preteklega tedna so bili vrtoglavi. Pojavili so se razvoji novih možnosti, ki so se dozdevale še pred mesecem dni fantastične. Fokus vojne se je nenadoma premestil na zapad. Oči Rusov in z njimi vred oči vseh ostalih narodov sveta so se pričele upirati proti Dnjepru, proti starim mejam Rusije—proti Berlinu...

Kar je dosegel mlad ruski general Filip Ivanovič Golikov prve dni preteklega tedna na omejenem odseku Kurska, se je zdela izprva samo čudovit lokalni uspeh. Način, kako je bil zavzet Kursk, in posledice tega zavzeta, mečejo značilno svetlobo na ruske vojne potencialije (sile).

Več dni je divjal silen snežni vihar. Na dan, ko je general Golikov, pričel svojo ofenzivo, je bil snežni vihar tako silen, da je vzele avtomobil nekega ruskega poročevalca tri ure, preden je povozil četrto milje ozemlja. Nemci, prepričani, da ne bo živi duši na svetu prišlo ob takem vremenu na misel, da bi se boril, so se stisnili v svoje kirtine in utrdbe ter obrnili vojni hrbet.

Rusi pa so pričeli prodirati. Opetekali so se naprej, zaslepljeni po silni snežni vihar, sklanjajoč se nad svoje razsvetljene kompas. V gozdvih so se lovili ter tipali za drevjem za smer in oporo. Njihove težke zimske suknje so pokale od mraza. Ko so Rusi dosegli nič sluteče Nemce vzhodno od Kurska, so naskočili z bajoneti ter zavzeli njihove baterije, preden so mogle slednje izpaliti en sam strel.

Kursk je padel s tako naglico, da je moralo to presenetiti same Ruse.

To je bil znak za splošno zrušenje črte, ki je bila nad eno leto nezlomljiva. Na obeh frontah, na fronti generala Golikova in na južni fronti generala Nikolaja Vatutina, so Rusi naglo izkoristili svoj zagon. Padel je Belgorod, za njim pa drug za drugim Lozovaja, Vorosilovsk, Vorosilovgrad, Lihaja... Napadaleci so se privlačili okoli Harkova, ki je tvoril—kakor Kursk—eno najmočnejših postojank nemške črte. Rusi so udarili in Harkov je padel.

V očigled teh slavnih zmag ruskega orožja se je pričel svet strmeč povpraševati, kako daleč namerava Rusija prav za prav iti. Preden poizkušamo dognati to, je primerno, da se vprašamo, kaj hočejo ruski vojskovodje. Ruski vojskovodje hočejo predvsem vsi eno: grozno kaznovanje nacistov. Gotovo je, da hoče to Filip Ivanovič Golikov, tipičen ruski frontni poveljnik, ki je danes 45 let star. Golikov je eden izmed maloštevilnih ruskih generalov, ki natančno pozna zaveznike. Kmalu po izbruhu vojne je Golikov kot načelnik vojaških komisij obiskal London in Washington.

Ko se je vrnil nazaj v Rusijo, mu je bilo dano poveljstvo nad eno izmed sedmih armad, ki so rešile Moskvo. Tamkaj je ugotovil, česa so Nemci zmožni, toda tudi česa so zmožni njegovi lastni ljudje. Njegova armada je porazila dvojce tankovskih divizij najslavnejšega nemškega tankovskega generala, Guderiana, ter zavzela mesti Mihajlov in Jepifan. Letos je bil Golikov povišan od armijskega generala v poveljnika voroneške fronte. Posledice njegovega poveljstva so se pokazale pretekli teden z zlomom nemških črt.

Ključ vseh vojaških odločitev v Rusiji pa je mož, ki tvori ključ vsega v Rusiji. Ako bi zavezniki Rusije vedeli toliko o Josipu Stalinu kakor ve slednji o njih, bi imeli mnogo jasnejšo sliko o Stalinovem stališču. Oni redki ameriški in angleški diplomati in častniki, ki so s Stalinom govorili, pravijo, da so Stalinu bolj znane zavezniške stečevine, osebnosti in slabosti kakor večini washingtonskih in londonskih uradnikov. On pozna natančne datume in vzroke padca Bataana, Corregidora, Singapura, Hongkonga in Rangoona. Stalin ima navado reči: "Timosenko je moj George Washington" (ker se je Washington umaknil iz Philadelphije v Valley Forge, toda je kljub temu izvojeval revolucionarno vojno); "Žukov pa je moj

George B. McClellan, razen da ni še nikoli izgubil nobene bitke." (McClellan je neprestano zahteval več mož, več orožja, več zalog in več konjenice, toda je izgubil sedemdnevno bitko v juniju leta 1862.)

Vsi odgovorni možje, ki so govorili s Stalinom, so prepričani, da je Stalin trdno odločen, uničiti Hitlerjeve armade in kaznovati vse Hitlerjeve oprode. Stalin je fanatično odločen, udrihati po Hitlerjevih armadah ter jih valiti brez odihla in počitka nazaj, tako da ne bodo dobile nobene prilike za pregrupiranje in za kontraofenzivo. Nekateri so mnenja, da hoče Stalin porušiti Berlin, kakor je bilo porušenih toliko ruskih mest. Vsi pa so mnenja, da ni niti misliti na to, da bi sklenil Stalin s Hitlerjem kak pobotan mir.

UREDNIKOVA POŠTA

Podaljšanje naše kampanje

Na priporočilo in željo mnogih tukajšnjih in kanadskih rojakov, ki nabirajo med našimi ljudmi vnaprej plačana naročila, prispevke in vloške za v tiskovni sklad Novakovega besednjaka, smo tako odredili, da se bo ta kampanja še nadaljevala do 21. marca t. l.

K tej priliki naj navedem sledeče besede znanega slovenskega hotelirja g. Andreja Spolarja:

"Pred nekaj dnevi sem si hotel ogledati prostore, ki si jih je najel Slovenski ameriški narodni svet za svoj upravni urad na vogalu 26. ceste in Harding Ave. v Chicagu, pa stopim tja—kaj tisto popoldne. In koga zagledam v tisti pisarni?! Svoje prijatelja Zvonka Novaka. Zares nad vse prijetno iznenadenje! No, to pa to, sem si mislil. Uradni posli bi ne mogli biti v sposobnejših in boljših rokah. Zvonko je zmožen in vešč takega dela, marljiv kakor čebela. Postavili so pravega moža na pravo mesto. Sijajna udeležba našega narodnega kongresa to dokazuje.

Ko pretaknem in prevoham vse kote v treh sobah, ki tvorijo pisarno svetovnega upravnega urada, sem bil prav zadovoljen z izbero tistih prostorov, čeprav

je v njih še nekam tako kakor v neki prazni cerkvi. Še manjka tega in onega. Toda kar naenkrat se ne more vsemu kaj. Ščasoma se bo preskrbelo vse, kar še manjka. Zato sem dal tudi jaz en desetak svetu v pomoč.

Nato sedem na ponujeni stol ter se začnem pogovarjati z Zvonkom o našem političnem gibanju in drugih zanimivih rečeh. Beseda je dala besedo in najina govorica se je zasukala na njegov besednjak.

Ker mu je jugoslovanska vlada v Londonu odrekla vso finančno pomoč, je dolžnost naš slovenskih Amerikancev, da se zavzamemo za to prepotrebno knjigo. Jaz sem dejal Zvonku, da sem pripravljen vložiti v to podjetje \$100, ker bo imel od tega besednjaka koristi vse naš narod tu in onkraj morja. Do vseh svojih prijateljev in znancev pa drugih rojakov, ki morejo nekaj mesecev pogrešati sto dolarjev, se obračam s prošnjo, naj na isti način prispejajo temu našemu vrlému rojaku na pomoč. Ni zlomek, da bi ne bilo kakih petdeset takih med nami."

Vsa naročila, vsi prispevki in vse prijave pa vsi vložki naj se pošiljajo na sledeči naslov: Mrs. Agnes Novak, 2349 Cleveland Ave., Chicago, Ill.

Racioniranje po točkah

Vsako v Združenih državah bo kmalu imel svojo knjižico za vojno racioniranje štev. dve. (War Ration Book Two) in vsaka družina bo imela toliko teh knjig, kolikor je pač ljudi v tej družini. Brez te knjige nihče ne bo mogel kupovati sadje in zelenjave v konzervah ali steklenicah (canned or bottled fruits and vegetables), sadne soke in juhe v konzervah ali steklenicah (canned or bottled juices or soups), zmrazjeno sadje (frozen fruits) in zelenjave ali pa suho sadje (dried fruits).

War Ration Book Two se izda kot konec februarja ali začetkom marca oziroma, čim bo vlada v stanu organizirati istočasno razdelitev knjižic po vsaki vasi, naselbinah in mestu širom dežele. Ta knjižica tudi vpelje takozvano racioniranje po točkah (point rationing) prvič v Ameriki, kateri način kupovanja pa prevladuje na Angleškem že precej časa.

Razlogi za tako racioniranje so enostavni. Ameriški vojniki morajo iti v bitko dobro prehranjeni in močni in njihove potrebe so prve na vrsti. Živež treba shraniti tudi za bodoče ofenzive in zaloge hrane morajo spremljati naše vojake, da pomagajo lačnemu ljudstvu tam, kjer so. Druge količine živeža morajo pod Lend-Lease programom iti k vojakom Britanske Rusije in drugih narodov, ki se z nami vojskujejo in pomagajo uničiti sovražnika in nam tako ni.

pomagajo. V sled ogromne razdelitve živeža širom sveta, četudi imamo po navadi hrane v izobilju, nastalo je pomanjkanje nekaterih hranil, takozvanih "bojnih hranil," namreč onih, ki jih vojaki morajo imeti — zlasti pa, kar se tiče hranil v konzervah in steklenicah in zmrazjenih hranil, ki se zlahka prevažajo na dolge daljave. V sled tega pomanjkanja in, da ljudje, ki imajo mnogo denarja, ne nakupijo več, kot je njihov delež onega, kar preostane, in da nikdo si ne nakupi hrane na škodo svojega bližnjega, je vlada izumila sistem kontrole. Ta kontrola je ono, čemur se pravi point rationing. To je edini demokratični način, da se deli med vse in deli enako.

Ko bo War Rationing Book Two pripravljen, bo vlada to naznanila potom časopisov in radija. Vsi oni, ki imajo War Ration Book One, bodo tedaj morali iti k najbližjemu uradu za registracijo racioniranja (rationing registration office) in primesti s seboj svoje stare knjižice. Nikdo ne more dobiti Book Two, ako registracijskemu uradniku ne pokaže Book One. Tedaj se izda Book Two in Book One se povrne dotičniku, da ga nadalje rabi za kupovanje sladkorja in kave.

Nova knjižica ne bo enaka stari. Vsebovala bo znamke 24 točk (24 point stamps) za vsako stran. Vsaka znamka bo imele la črko in številko. Črke se vrstijo po abecednem redu skozi vse stran, začnši od "A." Stevilke bodo 8, 5, 2, 1 in bodo v tem redu šle dol na vsaki strani. Na primer, najprej bo A8,

A2 in A1; v prihodnji koloni bo B8, B5, B2 in B1, in tako dalje skozi celi abecednik.

V novi knjižici racioniranja na točke štiri strani bodo plave in štiri rdeče. Za enkrat rdeče strani ne pridejo v poštev. Le plave strani bodo veljale za preobdelana hranila. Za prvo dobo se bodo rabile znamke v treh kolonah A, B in C. Skupaj znašajo 48 points (točk), kar je število točk, ki se sme rabiti v kakem obdobju. Vsako obdobje ali perioda odgovarja enemu koledarskemu mesecu. Črke bodo vedno označevale, za kako obdobje naj se rabijo dotične znamke, številke pa bodo označevale vrednost znamk.

Kako se bo vršilo kupovanje s temi znamkami, bomo razlagali v prihodnjem članku.

Common Council—FLIS.

Vsaki osebi bo dovoljenih po sistemu racioniranja 48 točk

(Nadaljevanje s 1. strani)

Jutri bo splošna registracija. Jutri, v torek, 23. februarja se bo pričela splošna registracija po vsej deželi, ki se bo vršila v javnih šolah ter v drugih javnih poslopih. K tej registraciji mora priti od vsake rodbine po ena odrasla oseba, ki mora prinesiti s seboj izjavo ali "deklaracijo konzumenta" ter vse racijske knjižice št. 1, ki so v rodbini. Za vsako predloženo racijsko knjižico št. 1, bo dalo pisarniško osebo kopijo racijske knjižice št. 2. (Vaše knjižice št. 1 vam ne bodo vzeli, temveč jo samo pregledali in vam jo zopet vrnil). Na bazi "deklaracije konzumenta" ali kupca, bo uradnik odrgal iz knjižice št. 2 1 osem-pointni kupon za vsako "kanto", ki jo lastuje rodbina, ki ima več kot pet kant na osebo.

Obnovitev prodaje dne 1. marca

V ponedeljek, dne 1. marca, se bo spet pričelo s prodajo prezerviranega sadja in zelenjave, toda samo proti kuponom in na podlagi "vrednosti po točkah."

Vsaki osebi je dovoljenih 48 točk

Vsaki osebi bo danih v marcu 48 točk, ki jih bo lahko "izdal" za nakup "kananega" sadja in sočivja, zamrznjenega sadja in sočivja, posušenega sadja, "kananih" živil za otroke, ki vsebujejo sadje ali sočivje (ne tako zvrst cereals), in "kananih" juh.

Dve vrsti znamk

V racijski knjižici št. 2 bodo močre in rdeče znamke — močre za kanana živila, rdeče pa se bo pozneje rabilo za meso. Na vsaki znamki bodo natisnjene črke in številke. Iz črk bo razvidno, kdaj naj se znamke rabijo — močre znamke, na katerih bodo črke A, B, ali C, se bo lahko rabilo v marcu — številke pa bodo pomenile točke. Kaj je vsebovano v 48 točkah

WASHINGTON, 21. marca. — Vlada je nocoj pojasnila, kolikšne množine živil bo mogoče kupiti z novimi racijskimi knjižicami.

Za 48 točk, ki so dovoljene vsakemu moškemu, ženski in otroku za mesec mare, boste lahko kupili dve škatli "pineapple", ali tri škatle graha ali 48 škatelj hrane za otroke na mesec. Teh svojih 49 točk pa boste seveda lahko uporabili, tudi za druge vrste živil, ki jih nekaj navajamo.

Vrednost živil v točkah

Grah 16 točk, kuruza 14, paradizni 16, zeleni fižol 14, hruške 21, breskve 21, "grapefruit" sok 23, sok paradiznikov 32, juhe 6. živila za otroke pa

1 točka. Vse gori našete točke veljajo za vsako posamezno škatlo ali "kanto".

Češnje in cvebe "stanejo" 20 točk funt, zamrznjena živila pa so večinoma računana na 13 točk.

Koncem marca bodo oblasti javile vrednost živil po točkah za mesec april.

Praznovanje 25. obletnice ruske armade

(Nadaljevanje s 1. strani)

ster zunanjih zadev, je imel danes govor, s katerim je proslavljal 25-letnico ustanovitve sovjetske rdeče armade, tekoma katerega govora je izjavil, da vlada med Rusijo in Anglijo popolno soglasje glede principov sodelovanja za mir kakor tudi za popolno uničenje osišča.

Podobni shodi, na katerih se je proslavljalo sovjetsko armado, so se vršili po vsej Angliji.

Stalinovo pismo angleškemu ljudstvu

Eden, ki je zastopal premierja Churchilla, ki je bolan, je ob tej priliki prečital Stalinovo pismo, v katerem se Stalin zahvaljuje vsakemu posameznemu Angležu in Angležinji, ki je počastil sovjetsko armado ob njenem 25. rojstnem dnevu, in nadaljuje:

"Prijateljska čustva, ki jih izkazuje angleško ljudstvo ruski armadi in ruskemu ljudstvu, samo utrjujejo prepričanje, da je blizu trenutek, ko bodo obojene sile naših dežel v skupnih bojih porazile in strle skupnega sovražnika."

Velike dobave Rusiji

Minister Oliver Lyttleton pa je izjavil, da sta Anglija in Amerika že poslali Rusiji toliko tankov, ki zadostujejo za opremo 32 oklopnih divizij in za 400 škadronov letal.

Kralj poklanja Stalingradu častni meč

Angleški kralj George pa je sporočil v svoji čestitki predsedniku Kalininu, da bo poklonil mestu Stalingradu "častni meč, ki naj bo znamenje obdobjanja in prijateljstva ne samo od strani angleškega ljudstva, temveč ljudstev vsega civiliziranega sveta."

Minister Lyttleton je izjavil, da sta poslali Anglija in Amerika med oktobrom leta 1941 in decembrom 1942 skoraj 6,200 tankov in 5,600 letal.

Bolgarski delavci za Nemčijo

British Information Service prinaša v svoji številki od 9. februarja naslednje poročilo nemške Transocean agenture z dne 15. januarja:

V vsem bolgarskem časopisu so bili natisnjeni danes (15. januarja) pozivi naslovljeni bolgarskim delavcem, naj se čim aktivneje udeležujejo dela pri rekonstrukciji Evrope. Poziv je izšel iz nedavno ustanovljenega "urada za rekrutiranje bolgarskih delavcev za Rajh in je bil podpisan od njegovega načelnika.

Poziv povdarja, da je udeležba bolgarskih delavcev pri obnovi Evrope izredno velike važnosti; ti delavci, ki se javijo za delo v Nemčiji, bodo ne le pripomogli k obnovi Evrope, temveč bodo deležni tudi strokovnega poduka in si bodo nabrali v Nemčiji bogatih izkušenj, ki jih bodo mogli uporabiti pozneje pri obnovi bolgarske industrije.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih

Položaj v Italiji

Ogromne izgube italijanske vojske

NEW YORK, 11. februarja (NYT) — Današnji New York Times prinaša vest nemškega radia, zabeleženo od United Press, glasom katere je v mu izšel seznam izgub za mesec januar: — 10,285 ranjenih in 27,000 pogrešanih; število mrtvih "še ni ugotovljeno".

Za Balkan in druga zasedena ozemlja priznava Rim 415 mrtvih, 415 ranjenih in 57 pogrešanih; v Severni Afriki 592 mrtvih, 592 ranjenih in 41 pogrešanih. Za isti mesec januarja naslednje izgube na morju — 131 mrtvih, 324 ranjenih, 867 pogrešanih. Letalstvo je izgubilo 75 mrtvih, 110 ranjenih in 108 pogrešanih.

Tudi italijanska trgovska mornarica je imela izgube, navajajo za dobo od meseca januarja 1940 do konca januarja 1942 (najbrže pomotoma 1943 — op. JIC) 1,892 mrtvih in 493 ranjenih.

New York Herald Tribune prinaša iz Berna naslednje (AP): — Ruske zmagovite laškega imperija v Afriki bombardiranje laških mest, krivajo v fašističnem časopisu dve italijanskega narodni izidu vojne.

Mussolinijev časopis "Il Duce" je upustil svoj stari slogan — "Vincere" — Zmagali bomo — in ga zamenjal za novi — "Non cederanno" — Ne bodo zmagali. Ta sprememba starega gesla povzroča nešteto šal, ki se nanašajo na ruske zimske zive in na napredovanje gleških armad v Severni Italiji.

Propadanje italijanske vojske in zaupanja je videti iz tega, da lira izgublja svojo vrednost napram denarju drugih dežel, katerih državljani vedno sprejemajo v zameno svoj lastni denar. Vrednost lire propada posebno hitro, kar so Angleži zavzeli Tunis.

Londonski radio je večer oddajal za Jugoslavijo, da val italijanske izgube; v Italiji pa Italijani izgubili v Rusiji zdaj že najmanj 150,000 mrtvih pogrešanih in ranjenih na vseh frontah pa so od vojne sem izgubili toliko mož vpoklicanih v Italijo, leg tega še 200,000 kolonijev vojaka. Ko so Italijani v vojno leta 1940, so imeli po rožnem 1,250,000 mož; tri ne te vojske so jim zdaj skupnele kakor sneg na soncu.

Svicaški časopis "Der Tag" pravi, da je Mussolini spornost z Berlinom reorganizirano vladu, da ne bi prenehalo delovanje s strani italijanskega naroda, katerega moralo so jaski neuspehi osišča silo majali.

OMEJITVE PRI GRADNJA

WASHINGTON, 20. februarja. — Odbor za vojno produkcijo je danes odredil, da sme nobeno konstrukcijsko delo pri industrijah, ki niso na hodno potrebne za vojno, presegati \$200,000, dovoljenja od tega odbora. Ta omejitev na \$200,000 se ša tudi na vse privatne podjetje, kar pomeni, da se vse sebnega dovoljenja ne morejo vesti nobenih popravil in obnov, ki bi presegle \$200,000. Doslej je znašala omejitev do \$5,000.

Na ladjah konvoja, ki plove v Rusijo

Odkod današnji nesrečni zakoni

Do sedaj je bil simbol pravičnosti ženska podoba z zavezanimi očmi. Danes pa bi morala biti simbol prenekanterih modernih zakonov podoba moškega in ženske, ki imata oba ali vsaj eden izmed njih zavezane oči.

In prav to, da jih stopa v zakon toliko z zavezanimi očmi, more razložiti številne razpore (po državah, kjer jih civilna oblast dovoljuje) in veliko število ločenih zakonov, ki se trudijo z besedo, pismom in organiziranim delom, izsiliti postavitev o razporeki tam, kjer se ni uvedena. Poročili so se z zavezanimi očmi. V zakonu pa takemu paru pade obveza izpred oči in tedaj spoznata, da nista drug za drugega, zato proč iz tega ali sploh vsakega drugega zakona.

Zato: V zakon z jasnimi očmi!

V svesti si morata biti, da, če gresta narazen, to ni samo zoper neke sitne družabne navade in spono, za katere je treba samo nekaj poguma, da se jih človek brezobzirno otrese! V svesti, da s škandalom, ki bi z njuno razporeko nekaj časa razburjal večji ali manjši krog sorodnikov in znancev, se nikakor ne bi bilo vse opravljeno — ne, razporeka je še veliko več. Razporeka je dejanje, s katerim se z drzno in uporno voljo prekrši ena temeljnih postav, človeške družbe. Razporeka je izpodkopavanje temeljnih kamnov človeškega občestva. Vsak poskus, raztrgati zakonsko zvezo, je en najbolj nemoralnih dejanj in drzen upor proti eni

vsako ceno sredstev za vsako "moško" uživanje, zlasti alkohola.

Redkokje se samogoltnost tako zelo mašuje kot v zakonu. Ne smeta misliti, da je zakon v prvi vrsti za nju dva, marveč da je bil zakon upostavljen predvsem za njuno potomstvo. Torej delo za otroke, zlasti pa veliko dela, napora in skrbi za vzgojo otrok.

In potem zavest, da v zakonu ne bo samo rožic, ampak tudi veliko trnja; zavest, da zakonski sodrug ni angel brez napak, ampak človek s človeškimi slabostmi, ki jih bo treba — ne pomaga nič — večkrat prav potrepljivo prenašati. Sploh je treba za zakon tiste nesebične ljubezni, bodisi med zakoncem, bodisi obeh do otrok, ki se žrtvuje, ki daje, ki pozabi nase, da osrečuje druge.

Civilna ekonomija postaje tesna

Sestanek voditeljev Združenih narodov v Casablanci in njihova zaobljuba, da zavezniki ne sprejmejo od osišč drugih pogojev razen brezpogojno kapitulacije, poudarja važnost vsakega napora na domači fronti, ako naj dosežemo tako popolno in nedvomljivo zmago.

To pomenja, da civilno prebivalstvo mora v vsakem pogledu napenjati vse svoje sile, da bo vredno naporov in činov naših borilcev — s tem, da prihrani gumij in kovine, da smo varčni z onimi jedili in kurivi, ki jih je premalo, da posvečamo vse svoje moči vsakemu delu, ki direktno prispeva k vojnemu programu in da mirno dušno ostajemo brez onih stvari — blaga in postrežbe —, ki se ne ujemajo s pravo ekonomijo za časa vojne.

Tekom leta 1943 bo količina blaga in postrežbe, ki bo na razpolago vsem ljudem v Združenih državah, mnogo manjša, kot je bila leta 1942, in ceni se, da bi se lahko še zmanjšala za dodatnih 23 odstotkov, predno pademo na ono površino, ki predstavlja minimalne potrebščine civilnega življenja. Vendarle bi še ob taki minimalni površini uživali mnogo višji standard živčja, udobnosti in postrežbe, kot obstoja v drugih deželah, ki so v vojni.

Stalno zmanjšanje blaga in postrežb za civilno prebivalstvo ob znatno višjem narodnem do-

Društveni KOLEDAR

FEBRUARY

27. februarja, sobota. — Društvo "Danica" št. 11 S. D. Z. Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

28. februarja, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Cankar" — Predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

28. februarja, nedelja. — Zenski odsek SDD — ples v Slovenskem delavskem domu, na Waterloo Rd.

MARCH

6. marca, sobota. — Blejsko jezero št. 59 S. D. Z. — prireditel v Slovenskem delavskem domu.

6. marca, sobota. — Veselica društva "Soča", št. 26, S. D. Z., se vrši v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

6. marca, sobota. — Cerkniško jezero S. D. Z. — ples v Slovenskem delavskem domu, na Waterloo Rd.

6. marca, sobota. — Društvo Comrades št. 566 S. N. P. J. Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

7. marca, nedelja. — Strugglers SNPJ — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.

13. marca, sobota. — Croatian Pioneers C. F. U. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

14. marca, nedelja. — Pevski zbor "Abrašević" — Predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

20. marca, sobota. — Napredne Slovenke Bowers, S. N. P. J. Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

20. marca, sobota. — Plesna veselica krožka št. 1 Progresivnih Slovencev, v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

21. marca, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Cankar" — Predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. marca, sobota. — Jugoslovanska pomožna akcija prireditel s programom v Slovenskem delavskem domu, na Waterloo Rd.

28. marca, nedelja. — Progresivne Slovenke, krožek št. 3 priredi igro "Vrnitev" v Slovenskem društvenem domu, na Recher Ave.

28. marca, nedelja. — Socialistični pevski zbor "Zarja". — Spomladanski koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

APRIL

4. aprila, nedelja. — Glasbena Matica, Spomladanski koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

4. aprila, nedelja. — Bazar skupnih krožkov Progresivnih Slovencev v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

10. aprila, sobota. — Progresivne Slovenke krožek št. 2, —

Mali oglasi

JUNIOR CHEMIST

Laboratory assistant. High school graduate. Apply between 9 and 12 m. at LAKE CITY MALLEABLE CO., 5000 Lakeside Ave.

OSKRBNICE

V STAROSTI OD 21-44 LETA

Morajo govoriti nekoliko angleščine in isto razumeti.

Zahteva se dokaz ameriškega državljanstva.

5-DNEVNI DELOVNIK od 5.40 pop. do 12.40 zj.

Dobra plača na uro

Stalno delo

Zglasite se dnevno razven ob nedeljah, na 700 Prospect Ave., soba št. 901.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

What You Buy With WAR BONDS

Uncle Sam pays out \$44.81 for an enlisted man's barrack equipment for one year. Included in this equipment is the issue of one folding chair for each three enlisted men at \$1.65 each.

In addition, officers have their own chairs. So the issue of folding chairs runs into the millions. You can help pay for this little comfort for our boys in training with your purchase of War Bonds. A few War Stamps will buy a folding chair. INVEST AT LEAST TEN PERCENT of your income in War Bonds every payday and do your bit toward winning the war. U. S. Treasury Department

Getting Up Nights Makes Many Feel Old

Do you feel older than you are or suffer from Getting Up Nights, Backache, Nervousness, Leg Pains, Dizziness, Swollen Ankles, Rheumatic Pains, Burning, scanty or frequent passages? If so, remember that your kidneys are vital to your health and that these symptoms may be due to non-organic and non-gonorrheal kidney and bladder troubles—in such cases Cystex (a physician's prescription) usually gives prompt and joyous relief by helping the kidneys flush out poisonous excess acids and wastes. You have everything to gain and nothing to lose in trying Cystex. An iron-clad guarantee wrapped around each package assures a refund of your money on return of empty packages unless fully satisfied. Don't take chances on any kidney medicine that is not guaranteed. Don't delay. Get Cystex (Siss-tex) from your druggist today. Only one. The guarantee protects you.

Cystex

DO YOU WANT A BABY?

New Vitamin Combination Brings Hope to Childless Homes

Nothing equals a baby to bring complete unity and happiness into the home and tie husband and wife together in a stronger bond of enduring love and mutual interest. Divorce is rare in the homes of couples that have children.

Justice will be done...

Justice will be done... Sliko nam je dal iz prijaznosti na razpolago Jugoslovanski informacijski center v New Yorku.

SAVE! YOUR OLD PAPERS

CALL THE SALVATION ARMY

HENDERSON 5357

Mix Lemon Juice AT HOME TO RELIEVE RHEUMATIC PAINS

Money Back—If This Recipe Fails

Good news travels fast—many of the thousands of folks who now take lemon juice for rheumatic pain—have found that by adding two tablespoonsful of Allenru to one tablespoonful of lemon juice in a glass of water, they get faster relief for the aches and pains caused by rheumatism, lumbago, etc. It's no surprise either, for Allenru is a 15 year old formula to relieve rheumatic aches and pains. In fact—it does not help your money back. What could be fairer? Get Allenru today at any live druggist. Only 65 cents—Do it Now.

P. DECOURCELLE:

MOČ I. LUBEZNI

ROMAN—I. DEL

— Brezupno?

— Da, pojavil se je tetanus. Nesrečnej je pa menda še vedno pri zavesti ... in to je baš najstrašnejše. Trpi namreč strašne bolečine, pa ne more spregovoriti niti besedice.

— O, bože!

Asistent in častnik sta vstopila. Videč ritmojstra se je nesrečni vojak krčevito stresel. Iz krčevito stisnjenih ust se mu je izvil dolg, piščec stok.

To je bil stok, bil je krik obupa, obenem pa pretresljiv izraz groze in trpljenja. Ritmojster d'Alboize se je prestrašeno zdrznil. V tem živem, že posinelem truplu, so živele samo še oči, vrtelo se je strahotno v globokih duplinah.

Mišice ranjenčevega obraza so drgetale, nabrekle žile so se vile po bolesto skrčenem telesu liki grčaste modre proge.

Asistent je poskusil še zadnje sredstvo: injekcijo kafe. Strežnik je držal luč, ki je svetila ranjencu v obraz.

Usmiljenka in ranjenčev sosed sta molila, držeč molitvenike v rokah.

"Miserere Deus, secundum miserationum tuarum," — je zvenel glas pobočne žene sladko.

"Et secundum multitudinem miserationum tuarum," je odgovarjal hropeč banditov glas. Kljub vsemu svojemu pogumu je Robert d'Alboize čutil, kako ga spreletava mrz do kosti.

Že je mislil oditi, ko se je ustavil njegov pogled na vojakovi uniformi. Ta pogled ga je spomnil na realnost. Ko je asistent vstal, je Robert vprašal: — Ali bi smel pregledati vojakovo uniformo, če ni morda v nji torbica, ki sem vam pravil o nji?

— Izvolite, — je odgovoril zdravnik.

— Miserere Deus ... — je nadaljeval glas moža, klečečega pri postelji umirajočega.

Ritmojster je pregledal suknič in hlače, obrnil je vse žepce, našel v njih pipo, mehur za tobak in žepni robec, torbice pa ni bilo nikjer.

Prizor je bil res grozen. Robert d'Alboize je mislil, da bo zblaznel. Obracal je vojakove žepce in mrmral topo:

— Saj ni mogoče! Torbica mora biti tu ... Slabo sem iskal.

Torbica je bila izginila. Carmenina pisma!

Vrnil se je k umirajočemu in vzkliknil:

— Torbica! ... Kam je izginila torbica?

Živi mrtvec se je dvignil in zastokal. Oči so se mu iskrale, pene so mu pokrile ustne, zobje so škripali in obraz se je strahotno spalil.

— Torbica? — je nadaljeval Robert, tresoč umirajočega vojaka, kar se je dalo. — Saj me poznaš, je-li? Jaz sem, tvoj ritmojster ... Saj vendar veš, tisti, ki ga imaš tako rad ... Kam si jo spravil, komu si jo dal? Povej! Odgovori vendar!

— Secundum miserationum tuarum! — je mrmral drhteč glas v tišini.

— Torbica? — je ponavljal d'Alboize. — Lepo te prosim ... Kje je? ... Ah ... Oprostite, gospod doktor, oprostite, gospoda, toda ta torbica ima zame neprecenljivo vrednost. Moram zvedeti, kam jo je spravil. Odgovori vendar, nesrečnej, če ti ukazujem.

— U ... ukradena! — je spravil umirajoči iz sebe in izdihnil.

— Miserere Deus, miserere! — je ponavljal ob postelji klečeč lopov kar naprej.

— Prepozno, gospod ritmojster, ničesar več ne boste zvedeli, — je dejal asistent. — Vojak je že mrtev.

— O, bože, bože! — je vzkliknil Robert d'Alboize ves iz sebe. Asistent ga je prijel pod roko in odvedel iz sobe.

— Zdaj pa le pogum! — je zamrmral klečeč lopov; počasi je vstal in se še enkrat ozrl na mrliča. — Prav zdi se mi, da sem zadel glavni dobiček, — je pomislil; — toda zdaj je čas, da pobereš šila in kopita ...

II.

MONTLAURJEVI

Gospodični Carmen de Montlaur je bilo komaj sedemnajst let. Nekega večera, ko je bila s svojo materjo v Parizu, je plesala na plesu z gospodom, ki ji ga je bila predstavila gospodična kot gospoda de Saint-Hyrieix.

Ni se mnogo zmenila zanj, opazila je samo, da slabo pleše valček.

Doma je vprašala gospa de Montlaur svojo hčerko:

— Kako ti je bil kaj vseh gospod, ki si z njim plesala drugi valček?

— Zelo, — je odgovorila hčerka brezbrizno, kakor odgo-

varjamo na vsakdanja vprašanja.

Mati se je nasmehnila. Čez nekaj dni je dekle zopet videlo svojega plesalca na domačem večeru pri prijateljici in bil je zelo postrežljiv, zelo galanten, docela "comme il faut."

Potem je pa prišla gospa de Montlaur nekega jutra v Carmenino sobo; in po dolgem razgovoru, ki ga je Carmen poslušala dokaj raztreseno — mati je govorila o nalogah, ki jih prinaša življenje, o tem, kako si mora mlado dekle zasigurati bodočnost z omočitvijo, o spoštovanju in poslušnosti, ki so jo dolžni otroci roditeljem, kajti roditelji vedo več kot otroci — ji je spročila, da jo je gospod Firmin de Saint-Hyrieix zasnubil.

— Gospod de Saint-Hyrieix?

— Da, mladi gospod, ki je plesal s teboj na plesu pri gospe X. in ki je bil po tvoji lastni izjavi tako zabaven.

— Gospod de Saint-Hyrieix?

— Saj dobro veš, kaj hočem reči ... se ni ganil od tebe naslednjega večera in ti si bila menda zelo zadovoljna, da se je tako pridno sukal okrog tebe.

— Da, mama, zdaj se pa že spominjam.

— On te je torej zasnubil. Po mojih informacijah je ta moštvev zelo ugodna. Vendar sem pa hotela govoriti s teboj, predno mu odgovorim. Ne vem pa, kakšne pomisleke bi mogla imeti proti njemu.

Carmen ni odgovorila.

Gospa de Montlaur se je torej razgovorila o rodbinskih zadevah. Govorila je o bogati doti, zagotovljeni pogodbeno, o prihrankih, o procesu, o starih dmvljivih pravih, ki jih je vodil njen sin Ramon, o nujni potrebi ohraniti socialni položaj.

Ubogo dete tega besednega hudournika ni mnogo razumelo. Carmen je razumela samo toliko, da je Firmin de Saint-Hyrieix do ušes zaljubljen v njo, da mu niti na misel ne pride vprašati njeno mater po denarju, ki se brez njega mladi ljudje ne ženijo; pripravljen je bil vzeti jo tudi brez dote.

Bil je mlad, iz dobre hiše, zelo dobro zapisan pri zunanjem ministrstvu, kjer je že imel zavidanja vreden položaj, in bilo je jasno, da se mu obeta sijajna bodočnost. Bil je iz lesa, ki se iz njega izdelujejo poslalniki.

In ko je Carmen, priznavač sicer vse te vrline, odgovorila svoji materi, da ne ljubi tega snubača, je gospa Montlaur lahko skomignila z rameni.

— Ljubezen vzbuja ljubezen, — je dejala. — Mož te bo oboževal in tudi ti se kmalu zaljubiš vanj. In pa, pomisli, poslanik!

Kot zadnji razlog je mati omenila hčeri, da je Saint-Hyrieix baš podedoval ogromno posestvo v Bretagni, meječe skoraj na posestvo Penhoet. Ta zveza bi bila sreča za njo, za njeno hčerko in za vso rodbino.

Carmen je oboževala svojo mater. Življenjskih izkušenj še ni imela, saj ji je bilo komaj sedemnajst let, in videč, da se njen brat, zaposlen v Mehiki s čuvanjem ogroženih rodbinskih interesov, v svojem odgovoru v celoti strinja z materinim mnenjem glede Saint-Hyrieixa, se je udala in čez dva meseca je stopila v poročni obleki pred oltar cerkve sv. Magdalene.

Kako krasen je pogled na imenitno svatbo!

Glavni oltar prostrane cerkve kar žari v svitu stoterih sveč, ves odet v cvetje. Orgle done in po cerkvi se razlega ubrano petje, ki bodo drugi dan o njem pisali vsi pariški listi.

Duhovnik iztegne roko nad novoporočence. Ona, zastrta z belim pajčolanom liki z oblakom, skloni vsa srečna glavo, on, dostojanstven, resen, malo bled, kaže globoko notranje za-

Poveljnik invazije

Na gornji sliki je admiral H. K. Hewitt, ameriški admiral, ki je poveljeval invaziji zavezniškega brodovja v Severni Afriki. Poleg njega je njegova žena.

dovoljstvo. Elegantna družba si pa šepeče, zroč na novoporočence:

— Srečna človeka!

A radovedneži, stoječi zadaj v cerkvi, ponavljajo med seboj:

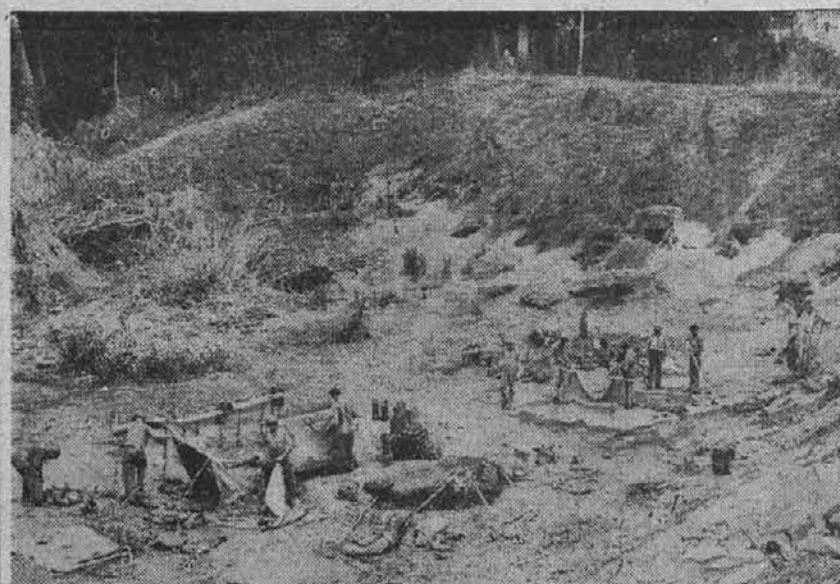
— Kako srečen parček!

Da, res sta bila zelo srečna. Vendar pa Carmen ni bila iskrena, ko je klečala na zametasti blazinici, hvaleč boga. Prosila ga je, naj izpolni vse nade njene matere in naj ji pošlje ljubezen do moža.

Ženitovanjsko potovanje je vedno očarljivo. V mladem dekletu se prebujala žena; v naročju svojega moža spozna srečo nešteti novih vtisov in neznanih užitkov, da mu mora biti hvaležna. In koliko prijetnih spominov prinese človek s takega potovanja, ki bi se mu zdeli čez pet let že vsakdanji.

Duša praznuje v takih primerih svoj praznik. Roko v roki

Novodobni jamarji na Guadalcanalu

Ameriško vojaštvo na Guadalcanalu je izkopalo votline v kamenito steno pobočja, ki jim služijo, kakor nekdanjim jamarjem, za bivališča in prenočišča.

potujemo po neznanih krajih in dočim objemajo oči nova obzorja, se odpira tudi srce novim, skritim radostim.

Natrgali smo si šopek novih spominov, ki jih pozneje na trnjevi poti skozi življenje duhamo, čeprav so že veli.

Usoda gospe de Saint-Hyrieix pa ni bila podobna tej usodi mladih žen. V začetku se ji je seveda zdel mož uljuden, obziren in nežen kot prijeten družabnik in rahločuten prijatelj; še malo je manjkalo, pa bi bila verjela, da je našla sestrsko dušo, močno in nežno oporo, ki mora biti mož ženi in brez katere bi bilo življenje mračno, težko.

Toda iluzija ni trajala dolgo. Analitiki dokazujejo, da se baš na potovanjih najbolj spozna in izkaže značaj. Gospod de Saint-Hyrieix je kmalu doprinesel dokaz, da je to res. Mladi diplomat, praktičen tudi v nav-

dušenju, je našel sredstvo, kako izrabiti ženitovanjsko potovanje; izrabil ga je za svoje povišanje; posetil je tuje dežele in poslaništva, kjer je skušal navezati stike in spoznati diplomatske smeri, ki mu bodo pozneje potrebne, da napravi tem boljšo karijero.

Carmen, ki je nekaj mesecev upala, da se ji bodo sanje uresničile, je pogledala jasno v svoje srce; neprestani poseti so zanimali njenega moža, nje pa ne. In ko se je proti koncu šestega meseca ženitovanjskega potovanja mladi diplomat pod vplivom vročih taščinih pisem s svojo ženo vrnil v Francijo, ni Carmen več dvomila, da svojega moža ne ljubi.

Bilo je nekega večera v septembru: na krovu holandskega poštnege parnika "Prins Hendrik," enega največjih parnikov nizozemske parobrodne družbe, namenjenega na otok

Javo in v Zapadno Indijo.

Na povratku iz Stockholma in Kodanija je hotel Saint-Hyrieix potovati preko Holandske in Amsterdamu. In tedaj je Carmen kot romantična narava, hrepeneča po morju, predlagala možu ta način povratka, češ, da je hitrejši in prijetnejši.

"Prins Hendrik" se je res ustavil v Brestu; in ker je bil grad Penhoet, kjer sta se hotela mlada zakonca sestati, je gospo de Montlaur, baš v Bretagni, je Saint-Hyrieix z veseljem ustregel želji svoje žene.

Nobena stvar ne vzbuja enajstosti tako kakor morje.

Dočim je prebiral njen mail v kabini svoje popotne belele, ali govoril s častniki o mednarodnih političnih in gospodarskih zadevah, se je šla Carmen nadihat slanega morskega zraka, ki ji je božal lica; in naslonjena s komolcem na ograjo, pogled uprt v daljavo, je sanjala o nedosegljivi sreči.

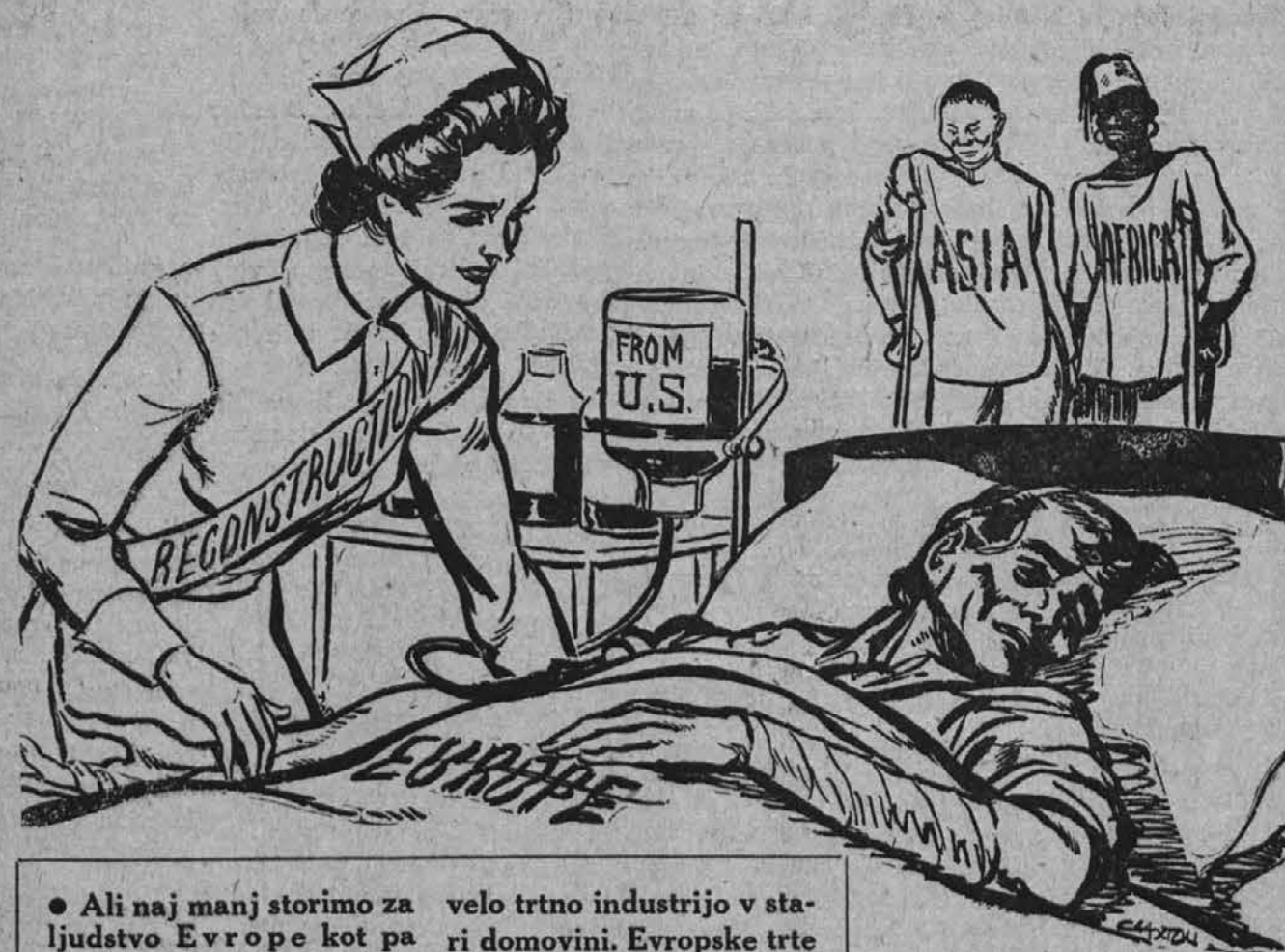
Cesar se je bala, je prišla. Slutnje je niso varale. Bila je še dete in že za vse življenje prevezana k človeku, ki ga ni ljubila, ki ga ne bo nikoli ljubil.

Navzlic svoji neizkušnosti in naivnosti je z ženskim taktikom začutila, kakšen človek je ta Saint-Hyrieix, kaj se skriva pod tem hladnim in korektnim čelom, kaj dremlje v teh pripi posutih že z odklovanji.

Bil je častihlepnež, ne vroč, krven strasten častihlepnež, soka poleta in mogočnih aspiracij, temveč hladen računar, eden tistih ozkosrčnih in obzirnih flegmatikov, ki jim svet zapoпадаn v edini besedi: provocit, in ki gledajo na vsa čuvstva kot na nepotrebne reči.

(Dalje prihodnjik)

NOVI SVET PONUJA SVOJO KRI LJUDSTVOM STAREGA SVETA

• Ali naj manj storimo za ljudstvo Evrope kot pa smo storili za njih vinograde? Pred več leti, ko je kuga uničila njih vinograde, se je tja poslalo ameriške cepitve, da bi se oži-

velo trtno industrijo v stari domovini. Evropske trte so bile oživljene in zboljšane, ker je bila ameriška trta, ki je bila prvotno od tam, ojačena tukaj.

Danes, ko še večja kuga uničuje ljudstva širom vsega sveta, prostovoljno nudijo Amerikanci, domačini in potomci vseh prebčan, pot do povratka življenja kot del Ameriške rekonstrukcijske misije; ne samo v Evropi, pač pa po vsakem delu sveta, kjer so potrebne naše zaloge in naše ideje.

Amerikanci prihajajo — z zdravniškimi zalogami in jedili, z semenom in gnojilom, z kmetijsko živino in orodjem. Še bolj važno pa je to, da mi prinašamo zalogo demokratskih idej za ves novi svet!

Ali je vam to znano?

Ali ste vi čitali knjigo Two-Way Passage, izpod peresa Louis Adamiča, ki predlaga, da bi mi osebno prenesli ameriško izkušnjo v Evropo?

Kolegiji sedaj nudijo posebne tečaje, da pripravijo ljudi za to vitalno delo.

Washington se živahno pripravlja, da nudi to priliko v pomoč našim dobrim sosedom onstran morja. Javnost se zanima za to priliko, da bi napravila načrt za mir in zmago vojne s tem, da bi se odvzelo navad-

nemu ljudstvu osišča voljo do nadaljnjega bojevanja.

Te ideje so postale zaželjive in praktične; tako ameriške v uvajanju in tako univerzalne v sprejetju.

Mi želimo, da bi se vi — sleherni — seznanili s to idejo. Eno leto po predlaganju te ideje, je Louis Adamič izdal v brošuri "This Week," članek "After Victory—What?" (Po zmagi—Kaj?), ki je kratko in jedrnatoporočilo o tej predlogi, ki je bila ojačena z obširno diskuzijo. Z zanimanjem boste čitali ta članek. Vi bi se morali takoj seznaniti s tem načrtom za zmago in mir. Pošljite 10c za pokritje stroškov tiskovine in poštne in pošljite na:

